ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
_____ О.Г. Осауленко
«__» _____ 2022 року

ПРОГРАМА
вступного фахового випробування
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-професійна програма
«Фінанси, банківська справа та страхування»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
для денної та заочної форм навчання
(для освітнього ступеня «магістр»)

Затверджено Вченою радою НАСОА,
Протокол від ___._____.2022 № ____

Київ – 2022

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА 3

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ 4

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ 20

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ 37

КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ..... 38

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» для вступу на навчання за освітнім ступенем магістр розроблена на підставі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 15.10.2015 №1085 «Положення про приймальну комісію вищого навчального закладу», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.11.2015 р. за №1353/27798, наказу Міністерства освіти і науки України від 27.04.2022 №392 «Про затвердження Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2022 році», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.05.2022 р. за №487/37823, Правил прийому на навчання до Національної академії статистики, обліку та аудиту в 2022 році, затверджених Вченою радою Академії, протокол від 19.05.2022 №8, Положення про приймальну комісію Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженого Вченою радою Академії, протокол від 24.12.2020 №3.

Згідно з вимогами до прийому студентів для підготовки за освітнім ступенем магістр вступні фахові випробування здійснюються фаховими атестаційними комісіями.

Метою проведення вступних випробувань є забезпечення конкурсних засад при зарахуванні в НАСОА на навчання для здобуття освітнього ступеня магістр зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» шляхом виявлення рівня підготовленості абітурієнтів з дисциплін професійної підготовки і оцінка рівня знань та умінь.

На фахові вступні випробування зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» виносяться завдання з наступних дисциплін першого (бакалаврського) рівня підготовки:

- Бюджетна система;
- Страхування;
- Фінансовий аналіз;
- Банківські операції.

Завданням складання вступних випробувань є перевірка засвоєння системи теоретичних знань і оволодіння практичними навичками застосування знань та умінь, отриманих при вивченні дисциплін професійного циклу першого (бакалаврського) рівня, з метою перевірки здатності студентів до успішного проходження підготовки для здобуття освітнього ступеню магістр зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування».

Вступні фахові випробування проводяться в усній формі.

При підготовці до вступних фахових випробувань абітурієнтам рекомендується користуватися літературою, список якої наведено у кінці програми.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Дисципліна «Бюджетна система»

Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету держави

Бюджет як економічна категорія. Роль і місце бюджету у перерозподільчих відносинах у суспільстві. Характерні особливості бюджету як економічної категорії. Бюджет як складова фінансових відносин. Взаємозалежність між бюджетом і ВВП. Вплив бюджету на забезпечення економічного і соціального розвитку.

Склад і структура дохідної і видаткової частин бюджету. Формування бюджету як фінансового плану. Бюджетний процес та йо1го складові. Поточний бюджет та бюджет розвитку. Збалансування бюджету. Стан бюджету як фінансового плану. Фактори, що визначають стан бюджету. Взаємозв'язок бюджету з планом економічного і соціального розвитку та іншими фінансовими планами.

Роль бюджету у фінансово-кредитному механізмі. Бюджет у фінансовому забезпеченні соціально-економічного розвитку держави. Бюджет у системі фінансового регулювання. Інструменти бюджетного впливу на соціально-економічний розвиток.

Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави

Бюджет держави як фінансовий план. Роль і місце бюджету у перерозподільних відносинах у суспільстві. Взаємозалежність ВВП та бюджету. Бюджетна централізація ВВП та її межі. Об'єктивна тенденція до зростання бюджетної централізації ВВП, чинники, що протидіють цій тенденції. Фінансові протиріччя у суспільстві, пов'язані з формуванням бюджету, та способи їх розв'язання. Забезпечення оптимальності пропорцій розподілу і перерозподілу ВВП. Бюджетний вплив на забезпечення економічного та соціального розвитку країни. Бюджетна модель суспільства, необхідність її реформування в Україні.

Бюджет як основний фінансовий план держави. Склад і структура дохідної і видаткової частин бюджету, фактори, що впливають на них. Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники. Бюджет як віддзеркалення економічної, соціальної й міжнародної політики держави. Поточний бюджет і бюджет розвитку. Бюджетний процес та його складові. Завдання, принципи і методи бюджетного планування. Стан бюджету: рівновага доходів і видатків; бюджетний надлишок; бюджетний дефіцит.

Роль і місце бюджету у фінансово-кредитному механізмі. Бюджет у системі фінансового забезпечення потреб соціально-економічного розвитку, сфера поширення бюджетного фінансування. Бюджетні асигнування як мультиплікатор економічного росту. Бюджет у системі фінансового регулювання, його визначальна роль у сукупності економічних методів управління економікою. Інструменти бюджетного впливу на соціально-економічний розвиток.

Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

Поняття бюджетного дефіциту. Причини виникнення бюджетного дефіциту: політичні та економічні. Види бюджетного дефіциту. Поточний бюджет. Бюджет розвитку.

Джерела покриття бюджетного дефіциту. Внутрішні джерела покриття бюджетного дефіциту. Зовнішні запозичення як джерела покриття бюджетного дефіциту.

Тема 4. Бюджетний устрій та бюджетна система України

Поняття бюджетного устрою. Основи бюджетного устрою. Принципи бюджетного устрою: єдності, повноти, достовірності, гласності, наочності, самостійності.

Поняття бюджетної системи України. Види бюджетів. Державний бюджет, його призначення. Місцеві бюджети. Розмежування доходів та видатків між бюджетами. Форми взаємовідносин між бюджетами: субсидії, субвенції, дотації. Вилучення бюджетних надлишків і взаємні розрахунки між бюджетами як форма взаємовідносин між бюджетами. Бюджетні позички, їх причини, порядок виділення і погашення.

Нормативна база функціонування бюджетної системи. Бюджетний кодекс України.

Тема 5. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання

Історія становлення і розвитку бюджетних відносин в Україні. Інструменти міжбюджетних відносин. Форми взаємовідносин між бюджетами: субсидіювання, вилучення коштів, бюджетні позички, взаємні розрахунки. Поняття бюджетних трансфертів, їх правове регулювання.

Регіональне вирівнювання в системі міжбюджетних відносин. Формула розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів. Основні вимоги до побудови системи бюджетних трансфертів. Підвищення прозорості бюджетних рішень. Вирівнювання видаткового потенціалу місцевих бюджетів. Розрахунок обсягу видатків загального фонду місцевих бюджетів, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.

Вертикальні дисбаланси та їх фінансове вирівнювання. Горизонтальні фіскальні дисбаланси та їх вирівнювання.

Тема 6. Система доходів бюджету

Методи формування доходів бюджету. Класифікація державних доходів. Джерела формування доходів бюджету. ВВП як основа дохідної бази бюджету.

Податкові надходження бюджету. Соціально-економічна сутність податків. Загальна характеристика податкової системи України. Елементи оподаткування та класифікація податків. Податки на доходи, податок на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості. Податки на власність. Платежі за використання природних ресурсів. Податки на міжнародну

торгівлю та зовнішні операції. Місцеві податки і збори. Неподаткові надходження бюджету. Доходи від операцій з капіталом. Офіційні трансферти. Державні цільові фонди.

Тема 7. Система видатків бюджету

Склад і структура видатків бюджету відповідно до функцій держави. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку. Класифікація видатків бюджету.

Бюджетне фінансування. Форми та методи бюджетного фінансування. Розпорядники бюджетних коштів, їх функції. Єдиний кошторис доходів і видатків бюджетної установи. Нормування видатків. Види норм.

Тема 8. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку

Роль видатків бюджету на економічну діяльності держави. Форми державного впливу на розвиток економіки. Склад видатків бюджету на економічну діяльність. Бюджетні інвестиції, їх класифікація. Державні капітальні вкладення, їх види. Бюджетне фінансування економіки за рахунок цільових державних позик та бюджетне дотування. Порядок відбору підприємств для надання державної фінансової підтримки. Особливості планування видатків, пов'язаних із економічною діяльністю. Особливості здійснення видатків на розвиток промисловості та енергетики, будівництва, транспорту, дорожнього господарства, зв'язку, телекомунікацій та інформатики, сільського та лісового господарства, на розвиток місцевої інфраструктури та комунальної власності.

Значення і склад видатків на науку. Організація наукових досліджень і джерела їх фінансування. Особливості фінансового планування та фінансування науково-дослідних організацій.

Тема 9. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу

Необхідність, суть і види соціального захисту населення. Необхідність існування видатків на соціальний захист населення в умовах перехідної економіки. Склад видатків на соціальний захист населення і соціальну сферу. Система пенсійного забезпечення в Україні. Система соціального страхування в Україні. Соціальний захист інвалідів, ветеранів та інвалідів війни, ветеранів праці та громадян похилого віку. Державна допомога сім'ям з дітьми. Адресні субсидії громадянам на оплату житла і комунальних послуг. Цільова грошова допомога на проживання громадян із мінімальними доходами та інші види соціальної допомоги населенню. Видатки бюджету на фінансування закладів соціального забезпечення.

Форми і методи фінансового забезпечення установ соціальної сфери. Бюджетне фінансування закладів соціальної сфери, його організація, основи їх кошторисного фінансування.

Видатки бюджету на освіту, їх склад та структура. Фінансування загальноосвітніх шкіл. Система заробітної плати вчителів і тарифікація

педагогічних працівників. Фінансування дитячих дошкільних закладів. Бюджетне фінансування віщої освіти. Позабюджетні кошти державних вищих навчальних закладів.

Видатки бюджету на охорону здоров'я, їх склад та структура. Роль бюджету у фінансовому забезпеченні медицини. Штати і система оплати праці медичних працівників. Особливості функціонування закладів охорони здоров'я в умовах запровадження медичного страхування.

Видатки бюджету на фінансування закладів культури. Склад видатків бюджету на культуру. Особливості складання кошторису бібліотек, будинків культури та інших культурно-освітніх закладів. Фінансування преси, видавництва, радіомовлення, телебачення. Роль бюджету у фінансуванні фізичної культури і спорту. Видатки бюджету на молодіжну політику.

Тема 10. Видатки бюджету на оборону та управління

Видатки бюджету на фінансування національної оборони. Воєнна доктрина та її вплив на рівень та розміри видатків на оборону. Склад і структура видатків на оборону та на правоохоронну діяльність.

Видатки бюджету на державне управління. Система органів державної влади в Україні. Планування видатків на утримання органів державної влади. Порядок фінансування видатків бюджету на управління.

Тема 11. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу

Державний борг, його структура. Внутрішній та зовнішній, поточний та капітальний державний борг. Обслуговування державного боргу. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.

Особливості управління та обслуговування державного боргу. Державний кредит як специфічна форма фінансових відносин. Державна політика позикових фінансів, її передумови. Форми державного кредиту, їх призначення. Суб'єкти державного кредиту, їх класифікація. Чинники державного кредиту. Бюджетний дефіцит як повний чинник державного кредиту. Роль і місце державного кредиту в покритті дефіциту бюджету. Передумови державного кредиту: наявність кредиторів, в яких є вільні кошти; довіра з боку кредиторів до держави; заінтересованість у наданні позик; платоспроможність держави у погашенні боргів і виплаті доходу.

Державні позики як основна форма державного кредиту. Класифікація видів державних позик: за правом емісії; за ознакою держателів цінних паперів; за формою виплати доходів; за термінами погашення; за методами розміщення. Види цінних паперів з державних позик: облігації, казначейські зобов'язання.

Управління державним боргом. Способи управління: конверсія, консолідація, уніфікація, обмін облігацій за регресивним співвідношенням, відстрочка погашення, анулювання.

Дисципліна «Страхування»

Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування

Необхідність страхового захисту як важливого засобу економічної безпеки суб'єктів господарювання та життєдіяльності людей на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами. Страхові фонди як матеріальна основа страхового захисту. Форми організації фондів страхового захисту. Самострахування, його джерела й межі доцільного застосування.

Виникнення та етапи розвитку страхування. Сутність страхування. Місце страхування в системі економічних категорій. Функції страхування. Сфери застосування страхування.

Принципи страхування: страховий інтерес, максимальна добросовісність суб'єктів страхування, відшкодування втрат у межах збитків, франшиза, суброгація.

Роль страхування в активізації бізнесу, економії коштів, що резервуються на покриття можливих утрат від непередбачених обставин, та в ефективнішому формуванні й використанні фондів соціального призначення, збільшенні обсягів інвестицій.

Тема 2. Класифікація страхування

Поняття класифікації, її наукове і практичне значення.

Ознаки класифікації, історичні, економічні, юридичні.

Класифікація за об'єктами страхування. Галузі страхування: майнове, страхування відповідальності, особисте страхування. Види страхування. Класифікація за родом небезпеки: страхування ризиків від вогню, інженерних, сільськогосподарських, транспортних, фінансово-кредитних та інших ризиків.

Класифікація за формами проведення. Обов'язкове страхування. Добровільне страхування.

Класифікація за статусом страхувальника. Страхування юридичних осіб усіх форм власності. Страхування громадян.

Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання

Поняття ризику. Основні характеристики ризику. Рівень ризику. Частота ризику й розмір шкоди.

Керування ризиком. Роль ризик-менеджменту у виявленні, розпізнаванні, ідентифікації та визначенні методів впливу на ризик. Виключення ризику. Активне й пасивне запобігання ризику. Суб'єктивні й об'єктивні ризики. Матеріальні й нематеріальні ризики. Чисті й спекулятивні ризики. Фундаментальні й часткові ризики. Визначення страхового ризику. Ознаки страхового ризику. Специфіка ризиків у страхуванні майна, відповідальності в особистому страхуванні.

Оцінка ризику й визначення доцільності його страхування. Критерії визначення ціни страхування. Структура й основи розрахунку страхових тарифів.

Тема 4. Страховий ринок

Поняття страхового ринку, суб'єкти страхового ринку. Страхові послуги як об'єкти взаємовідносин страховиків і страхувальників. Роль посередників: страхових агентів і брокерів. Перспективи розвитку страхового ринку України.

Сутність і завдання маркетингу в страхуванні. План маркетингу. Інформаційне забезпечення маркетингових досліджень. Реалізація страхових послуг. Страхові договори, порядок їх підготовки й укладання. Права й обов'язки сторін. Контроль за виконанням договорів.

Тема 5. Страхова організація

Страхова індустрія як частина сфери послуг. Її організаційні форми. Порядок створення, функціонування і ліквідації страхових компаній. Товариства взаємного страхування. Спеціалізація страховиків. Умови залучення іноземних інвесторів до створення страхових організацій.

Ресурси страховика: фінансові, матеріальні, трудові, інформаційні.

Структура страхових компаній. Центральний офіс. Філіали й представництва. Управління страховою компанією. Страхові об'єднання.

Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності

Необхідність і значення державного регулювання страховою діяльністю. Шляхи наближення законодавчої і нормативної бази страхування до міжнародних стандартів.

Органи нагляду за страховою діяльністю та їх функції. Реєстрація і ліцензування страховиків. Контроль за діяльністю страховиків.

Тема 7. особисте страхування

Страхування життя і його основні види. Змішане страхування життя. Довічне страхування. Страхування до одруження.

Страхування пенсій (ренти).

Обов'язкові види страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Страхування від нещасних випадків на транспорті, військовослужбовців і працівників ризикових професій.

Добровільне індивідуальне й колективне страхування від нещасних випадків.

Медичне страхування. Суб'єкти й об'єкти страхування. Умови обов'язкового медичного страхування. Добровільне медичне страхування.

Тема 8. майнове страхування

Страхування майна юридичних осіб: об'єкти й суб'єкти страхування, страхові події, порядок укладання договорів, умови відшкодування збитків.

Особливості страхування сільськогосподарських підприємств: страхування врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, страхування тварин, страхування будівель та іншого майна.

Страхування технічних ризиків.

Страхування транспортних засобів: автомобільного та іншого наземного, морського, авіаційного транспорту. Страхування вантажів.

Страхування майна громадян: будівель і споруд, тварин, домашнього та іншого майна.

Тема 9. Страхування відповідальності

Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Моторне (транспортне) страхове бюро і його функції. Міжнародна система «Зелена картка». Страхування відповідальності власників інших видів транспорту.

Страхування відповідальності роботодавців.

Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції.

Страхування відповідальності за забруднення довкілля.

Тема 10. Перестрахування і співстрахування

Необхідність і сутність перестрахування, стан і перспективи його розвитку, суб'єкти перестрахування. Ринки перестрахування. Вимоги, що ставляться до перестрахування ризиків нерезидентів.

Методи перестрахування. Факультативне перестрахування. Облігаторне перестрахування. Порівняльний аналіз методів перестрахування.

Форми проведення перестрахових операцій. Пропорційне перестрахування. Квотні та ексцендентні договори пропорційного перестрахування, їх характеристика, переваги та недоліки.

Непропорційне перестрахування: на базі ексценденту збитку, на базі ексценденту збитковості. Співстрахуваня і механізм його застосування.

Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика

Склад доходів страховика. Доходи від страхової діяльності. Зароблені страхові премії, порядок їх визначення. Доходи від інвестування тимчасово вільних коштів.

Витрати страховика: їх склад і економічний зміст. Собівартість страхової послуги. Виплата страхових сум і страхового відшкодування. Витрати на утримання страхової компанії.

Прибуток страховика. Визначення прибутку від страхової діяльності. Розподіл прибутку. Оподаткування страховиків.

Тема 12. Фінансова надійність страхової компанії

Поняття фінансової надійності страховика і значення останньої. Формування збалансованого страхового портфеля. Вибір ризиків. Тарифна політика. Перестрахування як метод забезпечення фінансової надійності.

Фінансові методи забезпечення надійності страхових компаній. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення. Власні кошти страховика. Технічні резерви, їх склад. Показники платоспроможності. Порядок їх обчислення.

Дисципліна «Фінансовий аналіз»

Тема 1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу

Місце і роль фінансового аналізу в управлінні підприємством. Сутність та мета фінансового аналізу, його задачі.

Функції аналізу. Класифікація видів фінансового аналізу.

Сутність взаємозв'язків між явищами. Особливості стохастичних та жорстко детермінованих зв'язків.

Метод та методика фінансового аналізу. Сукупність та класифікація методів здійснення аналізу.

Системи фінансового аналізу.

Основні типи моделей, що використовуються в процесі аналізу.

Прийняття управлінських рішень на підставі результатів та узагальнень фінансового аналізу. Необхідність поєднання формалізованих й неформалізованих процедур.

Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу

Еволюція підходів до аналізу фінансової звітності.

Формування інформаційної бази для проведення фінансового аналізу. Облік і звітність та їх роль в оцінці стану підприємства.

Вимоги до інформації для фінансового аналізу та принципи її формування.

Поділ інформації на внутрішню й зовнішню.

Читання бухгалтерського балансу, оцінки динаміки і структури активу балансу, оцінка динаміки і структури пасиву балансу, оцінка розміщення майна підприємства, вплив облікової політики на величину розділів та статей балансу.

Роль трансформації бухгалтерського обліку й звітності в удосконаленні фінансового аналізу стану підприємства.

Різноманіття цілей й особливості проведення аналізу різними партнерськими групами підприємства. Інформаційне забезпечення різних цілей та видів фінансового аналізу.

Тема 3. Аналіз майна підприємства

Розміщення капіталу підприємства. Формування необоротних та оборотних активів підприємства.

Особливості необоротних активів та порядку їх оцінювання.

Аналіз наявності, стану і руху основних засобів. Оцінка забезпеченості підприємства основними засобами.

Оцінка нематеріальних активів підприємства.

Аналіз довгострокових фінансових інвестицій.

Особливості оцінки незавершеного капітального будівництва та інших видів необоротних активів.

Тема 4. Аналіз оборотних активів

Сутність і значення оборотних активів. Аналіз оборотних активів

підприємства та його особливості.

Моделі фінансування оборотних активів та їх значення в оцінці платоспроможності.

Аналіз запасів підприємства. Особливості застосування різних методів оцінки запасів (АВС – аналіз, XYZ – аналіз).

Оцінка стану та руху дебіторської заборгованості. Методи вибіркового аналізу заборгованості дебіторів. Оцінка старіння дебіторських рахунків.

Аналіз грошових засобів та грошових потоків. Його особливості та порядок застосування.

Побудова агрегованого балансу та аналіз його ліквідності. Загальні підходи до аналізу покриття.

Тема 5. Оцінка джерел формування капіталу підприємств

Мета і значення аналізу джерел формування капіталу підприємства.

Аналіз власного капіталу та його формування, оцінка ефективності використання.

Аналіз довгострокового та короткотермінового залученого капіталу – формування, вплив на ведення й результативність виробничо-господарської діяльності. Оцінка довгострокового залучення капіталу та структури довготермінових позик.

Сутність та порядок оцінки ефекту фінансового важеля. Взаємозв’язок операційного й фінансового важеля.

Аналіз складу та руху кредиторської заборгованості. Старіння кредиторських рахунків.

Ефективність та інтенсивність використання капіталу.

Попередній аналіз фінансової стійкості підприємства.

Тема 6. Аналіз грошових потоків

Суть понять „грошові активи” та „грошові потоки”. Особливості їх аналізу.

Ретроспективних аналіз грошових коштів та грошових потоків: його суть, значення та порядок застосування.

Перспективний аналіз грошових потоків. Короткострокове фінансове планування. Визначення майбутньої потреби у грошових коштах та встановлення шляхів її покриття. Порядок інвестування зайвого залишку грошей та оцінка його ефективності.

Визначення оптимального залишку грошових коштів на підприємстві та методи його підтримки.

Моделі управління грошовими коштами. Модель Баумола. Модель Міллера-Орра.

Тема 7. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємств

Сутність поняття платоспроможність та його взаємозв’язок із ліквідністю. Відмінності між суттю та методами оцінки платоспроможності і ліквідності підприємства.

Аналіз покриття, основні коефіцієнти, порядок їх розрахунку та

оцінювання.

Визначення власного оборотного капіталу та значення аналізу маневреності в оцінці платоспроможності підприємства.

Поняття ліквідності підприємства та активів.

Принципи та методи оцінки ліквідності.

Роль аналізу покриття в оцінці ліквідності підприємства.

Аналіз маневреності для визначення необхідного ступеня ліквідності.

Оцінки часу ліквідації активів. Кругообіг оборотних коштів та його складові.

Поняття операційного та фінансового циклів. Аналіз оборотності запасів й дебіторської заборгованості. Особливості оцінки часу обороту кредиторської заборгованості.

Порядок оцінки коефіцієнтів та часу обороту оборотних активів й тривалості операційного та фінансового циклів.

Тема 8. Аналіз фінансової стійкості підприємств

Поняття фінансової стійкості та основні аспекти її оцінки. Значення фінансової стійкості у функціонуванні підприємства при стабільному та кризовому розвитку.

Вплив фінансової стійкості на платоспроможність та ліквідність підприємства.

Взаємозв'язок фінансової стійкості та результативності роботи підприємства.

Аналіз джерел фінансування запасів та його роль в оцінці фінансової стійкості. Ідентифікація типу фінансової стійкості підприємства.

Коефіцієнтний аналіз в оцінці фінансової стійкості. Порядок визначення та оцінки показників.

Аналіз маневреності в оцінці стабільності фінансів підприємств.

Значення оцінки покриття в аналізі фінансової стійкості.

Тема 9. Аналіз кредитоспроможності підприємств

Сутність та значення оцінки кредитоспроможності позичальника.

Загальні підходи до аналізу кредитоспроможності та їх розвиток.

Поняття інтегрованої оцінки та аналізу кредитоспроможності за вагомістю складових оцінки.

Об'єктивні й суб'єктивні показники оцінки.

Порядок вибору та оцінки об'єктивних показників стану та ефективності діяльності підприємства.

Оцінка покриття кредиту, порядок її здійснення та роль в процесі аналізу кредитоспроможності.

Коригування результатів аналізу на суб'єктивні фактори.

Визначення рейтингу позичальника та класу кредитоспроможності підприємства.

Тема 10. Аналіз ділової активності підприємств

Поняття ефективності та інтенсивності використання капіталу підприємства.

Аналіз ділової активності як метод визначення інтенсифікації.

Аналіз оборотності власного та сукупного капіталу підприємства. Побудова факторних моделей оцінки ділової активності.

Оборотність обігових коштів.

Роль визначення операційного та фінансового циклів в оцінці ділової активності підприємства.

Оцінки ринкової активності. Аналіз положення підприємства на ринку цінних паперів. Визначення показників та порядок їх оцінки.

Тема 11. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємств

Сутність прибутку як об'єкту аналізу, відмінності між різними видами прибутку. Вплив облікової політики на величину прибутку.

Аналіз валового прибутку, прибутку від реалізації, прибутку від інших видів діяльності, позареалізаційних доходів. Аналіз беззбитковості. "Критичний об'єм" і зона безпеки. Роль визначення точки беззбитковості та запасу фінансової міцності в оцінці фінансової стійкості.

Визначення рентабельності та її роль у фінансовому аналізі. Рентабельність основної діяльності та продукції.

Поняття рентабельності капіталу. Рентабельність власного капіталу та сукупного капіталу підприємства.

Оцінка ефективності використання прибутку.

Тема 12. Аналіз інвестиційної активності підприємств

Сутність та значення інвестиційної діяльності. Особливості її аналізу.

Аналіз інвестиційної стратегії підприємства.

Оцінка грошей в часі.

Критерії оцінки інвестиційної привабливості проектів (доцільності вкладень). Чиста теперішня вартість. Теперішня вартість витрат. Теперішня вартість майбутніх надходжень від проекту. Індекс рентабельності. Внутрішня норма прибутку або внутрішня доходність. Період окупності інвестицій. Облікова норма прибутку.

Оцінка змін обсягів та структури інвестиційних вкладень.

Аналіз реальних інвестицій.

Аналіз фінансових інвестицій у цінні папери..

Тема 13. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємств

Значення комплексної оцінки фінансового стану підприємств. Методи комплексної оцінки.

Особливості побудови та практичного використання інтегрованих показників оцінки фінансового стану.

Рейтингова оцінка фінансового стану підприємств.

Побудова моделей комплексної оцінки фінансового стану.

Використання комплексної оцінки при аналізі кредитоспроможності,

інвестиційної привабливості тощо.

Кількісний індикатор “Z-рахунок”, що використовується для виявлення й оцінки ймовірності банкрутства підприємства. Його роль у попереджені кризових явищ та неплатоспроможності.

Інші комплексні показники оцінки фінансового стану підприємств: двофакторна модель, система показників У. Бівера, R-число тощо.

Досвід вітчизняних аналітиків у розробці комплексних показників.

Дисципліна «Банківські операції»

Тема 1. Види банків і порядок їх створення в Україні

Банківська діяльність: поняття, процес становлення, функції. Передумови становлення і розвитку банківської справи. Комерційні банки, як специфічний суб’єкт господарювання. Роль банків у розвитку економіки країни. Види банків, їх операції.

Реорганізація банківської системи України.

Принципи організації роботи банку. Сутність, основні принципи організації банківських операцій та послуг, їх класифікація. Зміст і класифікація пасивних операцій. Сутність активних операцій. Реалізація функцій банку.

Тема 2. Організація діяльності банку

Порядок заснування банківської установи. Документальне оформлення реєстрації. Причини відмови НБУ у реєстрації банку. Порядок відкриття філіалів та представництв комерційного банку. Організаційна структура та управління комерційного банку. Ліцензування банківської діяльності. Перелік ліцензованих операцій. Умови відкликання банківської ліцензії.

Типова організаційна структура установи банку. Структура апарату управління, структура, задачі основних функціональних підрозділів банку. Визначення філії, представництва, територіально відокремленого без балансового відділення, принципи їх функціонування.

Тема 3. Операції банків з формування власного капіталу

Економічна характеристика ресурсів банку. Склад, структура ресурсів банку. Особливості формування власних банківських коштів. Принципи формування власного капіталу та його значення. Способи збільшення статутного капіталу банку.

Характеристика фондів банку, що формують його капітал. Достатність капіталу.

Тема 4. Операції банків із залучення коштів

Вклади і депозити як важливе джерело банківських ресурсів. Види залучених (депозитних) коштів банку: депозити (вклади) до запитання, термінові або строкові, умовні. Поняття простих та складних відсотків, порядок нарахування. Фактори процентної ставки. Структура депозитного договору, порядок його укладання. Методи страхування вкладних операцій.

Запозичені кошти комерційного банку. Кредити, отримані в інших банках, у тому числі в НБУ. Умови отримання міжбанківських кредитів. Види та порядок отримання кредитів НБУ. Макроекономічні умови формування запозичених коштів банку.

Управління ресурсами банків, взаємозв'язок з прибутковістю і ліквідністю банку.

Тема 5. Операції банків із запозичання коштів

Запозичені кошти комерційного банку. Кредити, отримані в інших банках, у тому числі в НБУ. Умови отримання міжбанківських кредитів. Види та порядок отримання кредитів НБУ. Макроекономічні умови формування запозичених коштів банку.

Тема 6. Операції банків з обслуговування платіжного обороту

Платіжний оборот і його структура. Принципи організації платіжної системи, готівкових та безготівкових розрахунків. Способи, види та форми безготівкових розрахунків. Правила їх проведення. Документообіг.

Відкриття рахунків у банку. Поточні рахунки: документація для відкриття та умови, перелік операцій. Бюджетні рахунки. Депозитні рахунки в національній валюті: порядок відкриття та використання. Особливість відкриття рахунків у іноземній валюті. Обслуговування і закриття рахунків.

Порядок розрахунків за товарними і нетоварними операціями. Класифікація платіжних інструментів. Види і порядок оформлення розрахункових і платіжних документів. Форми та схеми безготівкових розрахункових та платіжних документів: платіжні доручення, платіжні вимоги-доручення; чеки; акредитиви.

Порядок надання клієнтам банку розрахункових послуг. Сфера застосування, переваги та недоліки окремих форм безготівкових розрахунків та способів платежу.

Міжбанківські розрахунки та їх забезпечення. Принципи і структура СЕП. Функції РРП та ЦРП. Кореспондентські відносини між банками.

Тема 7. Операції банків з готівкою

Організація готівкових розрахунків суб'єктів господарювання. Кругообіг готівкових грошей. Організація надходження грошей до кас комерційних банків. Касові послуги комерційних банків. Прогнозування обороту готівкових грошей в банках. Касова дисципліна і контроль за її дотриманням.

Тема 8. Операції банків з пластиковими картками

Поняття, види та характеристика банківських платіжних карток. Основні учасники системи карткових розрахунків, їх права та обов'язки. Порядок видачі та обслуговування платіжних карток. Технологія безготівкових розрахунків з використанням платіжних карток.

Тема 9. Кредитні операції банків

Загальна характеристика кредитних операцій комерційних банків. Сутність кредиту, види. Принципи кредитування та кредитної політики.

Використання простих, спеціальних і контокорентних рахунків у кредитуванні.

Етапи процесу кредитування. Поняття „кредитоспроможність", значення і елементи системи оцінювання. Розрахунки основних показників фінансового стану позичальника. Зарубіжний досвід оцінки кредитоспроможності позичальника.

Основні умови, форми погашення позичок. Контроль їхнього використання.

Форми забезпечення кредитів. Заходи мінімізації втрат від кредитного ризику.

Загальні принципи і методи управління процентною ставкою за кредитом.

Тема 10. Особливості операцій з надання і погашення окремих видів кредиту

Форми кредитування: споживчий, банківський кредит, лізинг, іпотека, комерційний, міжбанківський кредит, бланковий, консорціумний.

Теоретичні основи форм кредитування, порядок надання та погашення окремих видів кредиту.

Тема 11. Операції банків з векселями

Економічна сутність та функції векселів. Різновиди векселів, особливості їх дії та обігу. Діючі види векселів, економічні форми векселів. Механізм функціонування векселів в Україні. Видача і передача векселів. Реквізити та приналежність векселів. Зміст і форма простих та переказних векселів. Ознаки та сфера обігу простого та переказного векселів. Операції банку з векселями: інкасування, індосамент, аваль, акцепт, інкасо, зберігання, доміляція та ін.

Економічна сутність, види, функції акцепту. Акцептний кредит, його форми, ефективність і ризики. Аваль, його суть і особливості написання. Механізм авального кредиту. Механізм формування процесу врахування векселів у банках, перевірка юридичної та економічної надійності векселя. Розрахунок дисконту.

Економічна сутність застави векселів. Особливості договору застави. Інкасо векселів: суть і функції. Види і правила проведення інкасових операцій. Механізм платежу, погашення і опротестування векселів.

Учасники операцій з інкасування векселів. Документообіг та порядок здійснення інкасування векселів. Оплата векселя за дорученням клієнта.

Тема 12. Операції банків з цінними паперами

Поняття та сутність цінних паперів. Ринок цінних паперів, його учасники. Поняття операцій банку з цінним паперами. Сутність і основні напрями емісійної роботи банку. Етапи емісійної діяльності.

Порядок розміщення акцій та облігацій на ринку, варіанти їх продажу. Використання депозитних і ощадних сертифікатів.

Напрямки інвестиційних операцій банків з цінними паперами: визначення цілей, горизонту і форми інвестицій; інвестиційний аналіз. Види цінних паперів у портфелі банку. Портфель цінних паперів банку: торговий, на продаж, до погашення, в асоційовані та дочірні компанії.

Етапи інвестування. Фундаментальний та технічний аналіз. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності. Управління портфелем цінних паперів. Порядок формування резерву на покриття можливих втрат від операцій з цінними паперами. Ризики банку по операціях з цінними паперами, методи їх мінімізації.

Види професійної діяльності банків на ринку цінних паперів: фінансове посередництво, управління та організаційно – технічне обслуговування операцій з цінними паперами.

Економічна сутність інвестицій. Валові і чисті інвестиції. Фактори обсягу інвестицій, класифікація.

Форми регулювання інвестиційної діяльності. Капітальні вкладення, принципи і методи їх фінансування.

Фінансування будівництва. Довгострокове кредитування капітальних вкладень малого підприємництва і об’єктів виробничого призначення.

Моделі оцінювання та реалізації інвестиційного проекту. Інвестиційні ризики. Диверсифікація, її роль в управлінні інвестиційною діяльністю банку.

Тема 13. Економіко-правові та організаційні основи здійснення банками операцій в іноземній валюті

Поняття та види валютних цінностей. Класифікація валют. Порядок відкриття валютних рахунків фізичних та юридичних осіб.

Зміст та класифікація валютних операцій. Види валютних операцій та їх ліцензування.

Відкриття та ведення рахунків в іноземній валюті резидентами та нерезидентами.

Тема 14. Торговельні операції банків в іноземній валюті

Поточні торговельні операції з іноземною валютою. Строкові торговельні операції з іноземною валютою. Класифікація валютних угод: овернайт, спот, форвард, своп.

Тема 15. Неторговельні операції банків в іноземній валюті

Види неторговельних операцій з валютою. Валютна каса уповноваженого банку. Етапи проведення обмінних операцій. Операцій фізичних осіб з іменними та дорожніми чеками, що номіновані в іноземній валюті.Перекази готівкової та безготівкової іноземної валюти фізичними особами.

Тема 16. Операції банків в іноземній валюті на міжбанківському ринку

Економічні основи міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків: суть, види, загальна характеристика. Банківський переказ, інкасо, акредитив. Схеми розрахунків.

Валютний ризик і валютна позиція. Нормативи ризику валютної позиції банку, встановленні НБУ. Внутрішні та зовнішні методи регулювання ризиків.

Тема 17. Операції з надання банківських послуг

Причини виникнення нетрадиційних банківських операцій та послуг. Ознаки банківських послуг, їх види. Договори для їхнього оформлення.

Лізинг: об'єкти і суб'єкти лізингу. Операційний та фінансовий лізинг: ознаки. Організація лізингового процесу.

Відмінності гарантії від поруки, її сутність. Договір доручення та договір комісії: зміст, спільне та відмінне. Зміст консультаційних та інформаційних послуг.

Трастові послуги: сутність, суб'єкти та види. Послуги на користь фізичних і юридичних осіб.

Поняття факторингу і форфейтингу. Регулювання, зміст і послідовність здійснення операцій.

Операції з банківськими металами. Види опціонів.

Тема 18. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку

Фінансова стійкість, її значення та умови макроекономічної системи. Формування резерву для відшкодування можливих витрат за кредитними операціями банків. Критерії оцінювання фінансового стану клієнтів позичальників, категорії підприємств (позичальників).

Групи класифікації кредитного портфеля. Розмір відрахувань до резерву за групами ризику.

Порядок формування і використання резервів для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості комерційних банків. Використання резервів.

Склад фінансової звітності банку.

Структура банківських доходів і витрат банку. Показники, що характеризують прибутковість банківських установ. Аналіз процентної маржі.

Вимоги щодо мінімального розміру капіталу, нормативи капіталу, ризику, інвестування, розпорядження, валютною позицією, нормативи обов'язкового резервування коштів банківською системою.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Дисципліна «Бюджетна система»

1. Бюджет як економічна категорія.
2. Роль і місце бюджету у перерозподільчих відносинах у суспільстві.
3. Характерні особливості бюджету як економічної категорії.
4. Бюджет як складова фінансових відносин.
5. Взаємозалежність між бюджетом і ВВП.
6. Вплив бюджету на забезпечення економічного і соціального розвитку.
7. Склад і структура дохідної і видаткової частин бюджету.
8. Формування бюджету як фінансового плану.
9. Бюджетний процес та його складові.
10. Поточний бюджет та бюджет розвитку.
11. Збалансування бюджету.
12. Стан бюджету як фінансового плану.
13. Фактори, що визначають стан бюджету.
14. Взаємозв’язок бюджету з планом економічного і соціального розвитку та іншими фінансовими планами.
15. Роль бюджету у фінансово-кредитному механізмі.
16. Бюджет у фінансовому забезпеченні соціально-економічного розвитку держави.
17. Бюджет у системі фінансового регулювання.
18. Інструменти бюджетного впливу на соціально-економічний розвиток.
19. Бюджет держави як фінансовий план.
20. Роль і місце бюджету у перерозподільних відносинах у суспільстві.
21. Взаємозалежність ВВП та бюджету.
22. Бюджетна централізація ВВП та її межі.
23. Об'єктивна тенденція до зростання бюджетної централізації ВВП, чинники, що протидіють цій тенденції.
24. Фінансові протиріччя у суспільстві, пов’язані з формуванням бюджету, та способи їх розв’язання.
25. Забезпечення оптимальності пропорцій розподілу і перерозподілу ВВП.
26. Бюджетний вплив на забезпечення економічного та соціального розвитку країни.
27. Бюджетна модель суспільства, необхідність її реформування в Україні.
28. Бюджет як основний фінансовий план держави.
29. Склад і структура дохідної і видаткової частин бюджету, фактори, що впливають на них.
30. Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники.
31. Бюджет як віддзеркалення економічної, соціальної й міжнародної політики держави.
32. Поточний бюджет і бюджет розвитку.
33. Бюджетний процес та його складові.
34. Завдання, принципи і методи бюджетного планування.
35. Стан бюджету: рівновага доходів і видатків; бюджетний надлишок;

бюджетний дефіцит.

36. Роль і місце бюджету у фінансово-кредитному механізмі.
37. Бюджет у системі фінансового забезпечення потреб соціально-економічного розвитку, сфера поширення бюджетного фінансування.
38. Бюджетні асигнування як мультиплікатор економічного росту.
39. Бюджет у системі фінансового регулювання, його визначальна роль у сукупності економічних методів управління економікою.
40. Інструменти бюджетного впливу на соціально-економічний розвиток
41. Поняття бюджетного дефіциту.
42. Причини виникнення бюджетного дефіциту: політичні та економічні.
43. Види бюджетного дефіциту.
44. Поточний бюджет. Бюджет розвитку.
45. Джерела покриття бюджетного дефіциту.
46. Внутрішні джерела покриття бюджетного дефіциту.
47. Зовнішні запозичення як джерела покриття бюджетного дефіциту.
48. Поняття бюджетного устрою.
49. Основи бюджетного устрою.
50. Принципи бюджетного устрою: єдності, повноти, достовірності, гласності, наочності, самостійності.
51. Поняття бюджетної системи України.
52. Види бюджетів.
53. Державний бюджет, його призначення.
54. Місцеві бюджети.
55. Розмежування доходів та видатків між бюджетами.
56. Форми взаємовідносин між бюджетами: субсидії, субвенції, дотації.
57. Вилучення бюджетних надлишків і взаємні розрахунки між бюджетами як форма взаємовідносин між бюджетами.
58. Бюджетні позички, їх причини, порядок виділення і погашення.
59. Нормативна база функціонування бюджетної системи.
60. Бюджетний кодекс України.
61. Історія становлення і розвитку бюджетних відносин в Україні.
62. Інструменти міжбюджетних відносин.
63. Форми взаємовідносин між бюджетами: субсидіювання, вилучення коштів, бюджетні позички, взаємні розрахунки.
64. Поняття бюджетних трансфертів, їх правове регулювання.
65. Регіональне вирівнювання в системі міжбюджетних відносин.
66. Формула розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів.
67. Основні вимоги до побудови системи бюджетних трансфертів.
68. Підвищення прозорості бюджетних рішень.
69. Вирівнювання видаткового потенціалу місцевих бюджетів.
70. Розрахунок обсягу видатків загального фонду місцевих бюджетів, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.
71. Вертикальні дисбаланси та їх фінансове вирівнювання.
72. Горизонтальні фіскальні дисбаланси та їх вирівнювання.
73. Методи формування доходів бюджету.
74. Класифікація державних доходів.

75. Джерела формування доходів бюджету.
76. ВВП як основа дохідної бази бюджету.
77. Податкові надходження бюджету.
78. Соціально-економічна сутність податків.
79. Загальна характеристика податкової системи України.
80. Елементи оподаткування та класифікація податків.
81. Податки на доходи, податок на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості.
82. Податки на власність.
83. Платежі за використання природних ресурсів.
84. Податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції.
85. Місцеві податки і збори.
86. Неподаткові надходження бюджету.
87. Доходи від операцій з капіталом.
88. Офіційні трансферти. Державні цільові фонди.
89. Склад і структура видатків бюджету відповідно до функцій держави.
90. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку.
91. Класифікація видатків бюджету.
92. Бюджетне фінансування.
93. Форми та методи бюджетного фінансування. Розпорядники бюджетних коштів, їх функції.
94. Єдиний кошторис доходів і видатків бюджетної установи.
95. Нормування видатків.
96. Види норм.
97. Роль видатків бюджету на економічну діяльності держави.
98. Форми державного впливу на розвиток економіки.
99. Склад видатків бюджету на економічну діяльність.
100. Бюджетні інвестиції, їх класифікація.
101. Державні капітальні вкладення, їх види. Бюджетне фінансування економіки за рахунок цільових державних позик та бюджетне дотування.
102. Порядок відбору підприємств для надання державної фінансової підтримки. Особливості планування видатків, пов’язаних із економічною діяльністю.
103. Особливості здійснення видатків на розвиток промисловості та енергетики, будівництва, транспорту, дорожнього господарства, зв’язку, телекомунікацій та інформатики, сільського та лісового господарства, на розвиток місцевої інфраструктури та комунальної власності.
104. Значення і склад видатків на науку.
105. Організація наукових досліджень і джерела їх фінансування.
106. Особливості фінансового планування та фінансування науково-дослідних організацій.
107. Необхідність, суть і види соціального захисту населення.
108. Необхідність існування видатків на соціальний захист населення в умовах перехідної економіки.
109. Склад видатків на соціальний захист населення і соціальну сферу.

110. Система пенсійного забезпечення в Україні.
111. Система соціального страхування в Україні.
112. Соціальний захист інвалідів, ветеранів та інвалідів війни, ветеранів праці та громадян похилого віку.
113. Державна допомога сім'ям з дітьми.
114. Адресні субсидії громадянам на оплату житла і комунальних послуг.
115. Цільова грошова допомога на проживання громадян із мінімальними доходами та інші види соціальної допомоги населенню.
116. Видатки бюджету на фінансування закладів соціального забезпечення.
117. Форми і методи фінансового забезпечення установ соціальної сфери.
118. Бюджетне фінансування закладів соціальної сфери, його організація, основи їх кошторисного фінансування.
119. Видатки бюджету на освіту, їх склад та структура.
120. Фінансування загальноосвітніх шкіл.
121. Система заробітної плати вчителів і тарифікація педагогічних працівників.
122. Фінансування дитячих дошкільних закладів.
123. Бюджетне фінансування віщої освіти.
124. Позабюджетні кошти державних вищих навчальних закладів.
125. Видатки бюджету на охорону здоров'я, їх склад та структура.
126. Роль бюджету у фінансовому забезпеченні медицини.
127. Штати і система оплати праці медичних працівників.
128. Особливості функціонування закладів охорони здоров'я в умовах запровадження медичного страхування.
129. Видатки бюджету на фінансування закладів культури.
130. Склад видатків бюджету на культуру.
131. Особливості складання кошторису бібліотек, будинків культури та інших культурно-освітніх закладів.
132. Фінансування преси, видавництва, радіомовлення, телебачення.
133. Роль бюджету у фінансуванні фізичної культури і спорту.
134. Видатки бюджету на молодіжну політику.
135. Видатки бюджету на фінансування національної оборони.
136. Воєнна доктрина та її вплив на рівень та розміри видатків на оборону.
137. Склад і структура видатків на оборону та на правоохоронну діяльність.
138. Видатки бюджету на державне управління.
139. Система органів державної влади в Україні.
140. Планування видатків на утримання органів державної влади.
141. Порядок фінансування видатків бюджету на управління.
142. Державний борг, його структура.
143. Внутрішній та зовнішній, поточний та капітальний державний борг.
144. Обслуговування державного боргу.
145. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.
146. Особливості управління та обслуговування державного боргу.
147. Державний кредит як специфічна форма фінансових відносин.
148. Державна політика позикових фінансів, її передумови.
149. Форми державного кредиту, їх призначення.

150. Суб'єкти державного кредиту, їх класифікація.
151. Чинники державного кредиту.
152. Бюджетний дефіцит як повний чинник державного кредиту.
153. Роль і місце державного кредиту в покритті дефіциту бюджету.
154. Передумови державного кредиту: наявність кредиторів, в яких є вільні кошти; довіра з боку кредиторів до держави; заінтересованість у наданні позик; платоспроможність держави у погашенні боргів і виплаті доходу.
155. Державні позики як основна форма державного кредиту.
156. Класифікація видів державних позик: за правом емісії; за ознакою держателів цінних паперів; за формою виплати доходів; за термінами погашення; за методами розміщення.
157. Види цінних паперів з державних позик: облігації, казначейські зобов'язання.
158. Управління державним боргом.
159. Способи управління: конверсія, консолідація, уніфікація, обмін облігацій за регресивним співвідношенням, відстрочка погашення, анулювання.

Дисципліна «Страхування»

1. Необхідність страхового захисту як важливого засобу економічної безпеки суб’єктів господарювання та життєдіяльності людей на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами.
2. Страхові фонди як матеріальна основа страхового захисту.
3. Форми організації фондів страхового захисту.
4. Самострахування, його джерела й межі доцільного застосування.
5. Виникнення та етапи розвитку страхування.
6. Сутність страхування.
7. Місце страхування в системі економічних категорій.
8. Функції страхування.
9. Сфери застосування страхування.
10. Принципи страхування: страховий інтерес, максимальна добросовісність суб’єктів страхування, відшкодування втрат у межах збитків, франшиза, суброгація.
11. Роль страхування в активізації бізнесу, економії коштів, що резервуються на покриття можливих утрат від непередбачених обставин, та в ефективнішому формуванні й використанні фондів соціального призначення, збільшенні обсягів інвестицій.
12. Поняття класифікації, її наукове і практичне значення.
13. Ознаки класифікації, історичні, економічні, юридичні.
14. Класифікація за об’єктами страхування.
15. Галузі страхування: майнове, страхування відповідальності, особисте страхування.
16. Види страхування.
17. Класифікація за родом небезпеки: страхування ризиків від вогню, інженерних, сільськогосподарських, транспортних, фінансово-кредитних та інших ризиків.

18. Класифікація за формами проведення.
19. Обов’язкове страхування.
20. Добровільне страхування.
21. Класифікація за статусом страхувальника.
22. Страхування юридичних осіб усіх форм власності.
23. Страхування громадян
24. Поняття ризику.
25. Основні характеристики ризику.
26. Рівень ризику.
27. Частота ризику й розмір шкоди.
28. Керування ризиком.
29. Роль ризик-менеджменту у виявленні, розпізнаванні, ідентифікації та визначенні методів впливу на ризик.
30. Виключення ризику.
31. Активне й пасивне запобігання ризику.
32. Суб’єктивні й об’єктивні ризики.
33. Матеріальні й нематеріальні ризики.
34. Чисті й спекулятивні ризики.
35. Фундаментальні й часткові ризики.
36. Визначення страхового ризику.
37. Ознаки страхового ризику.
38. Специфіка ризиків у страхуванні майна, відповідальності в особистому страхуванні.
39. Оцінка ризику й визначення доцільності його страхування.
40. Критерії визначення ціни страхування.
41. Структура й основи розрахунку страхових тарифів.
42. Поняття страхового ринку, суб’єкти страхового ринку.
43. Страхові послуги як об’єкти взаємовідносин страховиків і страхувальників.
44. Роль посередників: страхових агентів і брокерів.
45. Перспективи розвитку страхового ринку України.
46. Сутність і завдання маркетингу в страхуванні.
47. План маркетингу.
48. Інформаційне забезпечення маркетингових досліджень.
49. Реалізація страхових послуг.
50. Страхові договори, порядок їх підготовки й укладання.
51. Права й обов’язки сторін.
52. Контроль за виконанням договорів.
53. Страхова індустрія як частина сфери послуг.
54. Її організаційні форми.
55. Порядок створення, функціонування і ліквідації страхових компаній.
56. Товариства взаємного страхування.
57. Спеціалізація страховиків.
58. Умови залучення іноземних інвесторів до створення страхових організацій.
59. Ресурси страховика: фінансові, матеріальні, трудові, інформаційні.

60. Структура страхових компаній.
61. Центральний офіс.
62. Філіали й представництва.
63. Управління страховою компанією.
64. Страхові об’єднання.
65. Необхідність і значення державного регулювання страховою діяльністю.
66. Шляхи наближення законодавчої і нормативної бази страхування до міжнародних стандартів.
67. Органи нагляду за страховою діяльністю та їх функції.
68. Реєстрація і ліцензування страховиків.
69. Контроль за діяльністю страховиків.
70. Страхування життя і його основні види.
71. Змішане страхування життя. Довічне страхування.
72. Страхування до одруження.
73. Страхування пенсій (ренти).
74. Обов’язкові види страхування від нещасних випадків і професійних захворювань.
75. Страхування від нещасних випадків на транспорті, військовослужбовців і працівників ризикових професій.
76. Добровільне індивідуальне й колективне страхування від нещасних випадків.
77. Медичне страхування.
78. Суб’єкти й об’єкти страхування.
79. Умови обов’язкового медичного страхування.
80. Добровільне медичне страхування.
81. Страхування майна юридичних осіб: об’єкти й суб’єкти страхування, страхові події, порядок укладання договорів, умови відшкодування збитків.
82. Особливості страхування сільськогосподарських підприємств: страхування врожаю сільськогосподарських культур та багаторічних насаджень, страхування тварин, страхування будівель та іншого майна.
83. Страхування технічних ризиків.
84. Страхування транспортних засобів: автомобільного та іншого наземного, морського, авіаційного транспорту.
85. Страхування вантажів.
86. Страхування майна громадян: будівель і споруд, тварин, домашнього та іншого майна
87. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів.
88. Моторне (транспортне) страхове бюро і його функції.
89. Міжнародна система «Зелена картка».
90. Страхування відповідальності власників інших видів транспорту.
91. Страхування відповідальності роботодавців.
92. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції.
93. Страхування відповідальності за забруднення довкілля.

94. Необхідність і сутність перестрахування, стан і перспективи його розвитку, суб'єкти перестрахування.
95. Ринки перестрахування.
96. Вимоги, що ставляться до перестрахування ризиків нерезидентів.
97. Методи перестрахування.
98. Факультативне перестрахування.
99. Облігаторне перестрахування.
100. Порівняльний аналіз методів перестрахування.
101. Форми проведення перестрахових операцій.
102. Пропорційне перестрахування.
103. Квотні та ексцендентні договори пропорційного перестрахування, їх характеристика, переваги та недоліки.
104. Непропорційне перестрахування: на базі ексценденту збитку, на базі ексценденту збитковості.
105. Співстрахуваня і механізм його застосування.
106. Склад доходів страховика.
107. Доходи від страхової діяльності.
108. Зароблені страхові премії, порядок їх визначення.
109. Доходи від інвестування тимчасово вільних коштів.
110. Витрати страховика: їх склад і економічний зміст.
111. Собівартість страхової послуги.
112. Виплата страхових сум і страхового відшкодування.
113. Витрати на утримання страхової компанії.
114. Прибуток страховика.
115. Визначення прибутку від страхової діяльності.
116. Розподіл прибутку.
117. Оподаткування страховиків.
118. Поняття фінансової надійності страховика і значення останньої.
119. Формування збалансованого страхового портфеля.
120. Вибір ризиків.
121. Тарифна політика.
122. Перестрахування як метод забезпечення фінансової надійності.
123. Фінансові методи забезпечення надійності страхових компаній. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення.
124. Власні кошти страховика. Технічні резерви, їх склад.
125. Показники платоспроможності. Порядок їх обчислення.

Дисципліна «Фінансовий аналіз»

1. Місце і роль фінансового аналізу в управлінні підприємством.
2. Сутність та мета фінансового аналізу, його задачі.
3. Функції аналізу.
4. Класифікація видів фінансового аналізу.
5. Сутність взаємозв'язків між явищами.
6. Особливості стохастичних та жорстко детермінованих зв'язків.
7. Метод та методика фінансового аналізу.

8. Сукупність та класифікація методів здійснення аналізу.
9. Системи фінансового аналізу.
10. Основні типи моделей, що використовуються в процесі аналізу.
11. Прийняття управлінських рішень на підставі результатів та узагальнень фінансового аналізу.
12. Необхідність поєднання формалізованих й неформалізованих процедур.
13. Еволюція підходів до аналізу фінансової звітності.
14. Формування інформаційної бази для проведення фінансового аналізу.
15. Облік і звітність та їх роль в оцінці стану підприємства.
16. Вимоги до інформації для фінансового аналізу та принципи її формування.
17. Поділ інформації на внутрішню й зовнішню.
18. Читання бухгалтерського балансу, оцінки динаміки і структури активу балансу, оцінка динаміки і структури пасиву балансу, оцінка розміщення майна підприємства, вплив облікової політики на величину розділів та статей балансу.
19. Роль трансформації бухгалтерського обліку й звітності в удосконаленні фінансового аналізу стану підприємства.
20. Різноманіття цілей й особливості проведення аналізу різними партнерськими групами підприємства.
21. Інформаційне забезпечення різних цілей та видів фінансового аналізу.
22. Розміщення капіталу підприємства.
23. Формування необоротних та оборотних активів підприємства.
24. Особливості необоротних активів та порядку їх оцінювання.
25. Аналіз наявності, стану і руху основних засобів.
26. Оцінка забезпеченості підприємства основними засобами.
27. Оцінка нематеріальних активів підприємства.
28. Аналіз довгострокових фінансових інвестицій.
29. Особливості оцінки незавершеного капітального будівництва та інших видів необоротних активів.
30. Сутність і значення оборотних активів.
31. Аналіз оборотних активів підприємства та його особливості.
32. Моделі фінансування оборотних активів та їх значення в оцінці платоспроможності.
33. Аналіз запасів підприємства.
34. Особливості застосування різних методів оцінки запасів (ABC – аналіз, XYZ – аналіз).
35. Оцінка стану та руху дебіторської заборгованості.
36. Методи вибіркового аналізу заборгованості дебіторів.
37. Оцінка старіння дебіторських рахунків.
38. Аналіз грошових засобів та грошових потоків.
39. Його особливості та порядок застосування.
40. Побудова агрегованого балансу та аналіз його ліквідності.
41. Загальні підходи до аналізу покриття.
42. Мета і значення аналізу джерел формування капіталу підприємства.
43. Аналіз власного капіталу та його формування, оцінка ефективності

використання.

44. Аналіз довгострокового та короткотермінового залученого капіталу – формування, вплив на ведення й результативність виробничо-господарської діяльності.
45. Оцінка довгострокового залучення капіталу та структури довготермінових позик.
46. Сутність та порядок оцінки ефекту фінансового важеля.
47. Взаємозв'язок операційного й фінансового важеля.
48. Аналіз складу та руху кредиторської заборгованості.
49. Старіння кредиторських рахунків.
50. Ефективність та інтенсивність використання капіталу.
51. Попередній аналіз фінансової стійкості підприємства.
52. Суть понять „грошові активи" та „грошові потоки".
53. Особливості їх аналізу.
54. Ретроспективних аналіз грошових коштів та грошових потоків: його суть, значення та порядок застосування.
55. Перспективний аналіз грошових потоків.
56. Короткострокове фінансове планування.
57. Визначення майбутньої потреби у грошових коштах та встановлення шляхів її покриття.
58. Порядок інвестування зайвого залишку грошей та оцінка його ефективності.
59. Визначення оптимального залишку грошових коштів на підприємстві та методи його підтримки.
60. Моделі управління грошовими коштами.
61. Модель Баумола. Модель Міллера-Орра.
62. Сутність поняття платоспроможність та його взаємозв'язок із ліквідністю.
63. Відмінності між суттю та методами оцінки платоспроможності і ліквідності підприємства.
64. Аналіз покриття, основні коефіцієнти, порядок їх розрахунку та оцінювання.
65. Визначення власного оборотного капіталу та значення аналізу маневреності в оцінці платоспроможності підприємства.
66. Поняття ліквідності підприємства та активів.
67. Принципи та методи оцінки ліквідності.
68. Роль аналізу покриття в оцінці ліквідності підприємства.
69. Аналіз маневреності для визначення необхідного ступеня ліквідності.
70. Оцінки часу ліквідації активів.
71. Кругообіг оборотних коштів та його складові.
72. Поняття операційного та фінансового циклів.
73. Аналіз оборотності запасів й дебіторської заборгованості.
74. Особливості оцінки часу обороту кредиторської заборгованості.
75. Порядок оцінки коефіцієнтів та часу обороту оборотних активів й тривалості операційного та фінансового циклів.
76. Поняття фінансової стійкості та основні аспекти її оцінки.

77. Значення фінансової стійкості у функціонуванні підприємства при стабільному та кризовому розвитку.
78. Вплив фінансової стійкості на платоспроможність та ліквідність підприємства.
79. Взаємозв'язок фінансової стійкості та результативності роботи підприємства.
80. Аналіз джерел фінансування запасів та його роль в оцінці фінансової стійкості.
81. Ідентифікація типу фінансової стійкості підприємства.
82. Коефіцієнтний аналіз в оцінці фінансової стійкості.
83. Порядок визначення та оцінки показників.
84. Аналіз маневреності в оцінці стабільності фінансів підприємств.
85. Значення оцінки покриття в аналізі фінансової стійкості.
86. Сутність та значення оцінки кредитоспроможності позичальника.
87. Загальні підходи до аналізу кредитоспроможності та їх розвиток.
88. Поняття інтегрованої оцінки та аналізу кредитоспроможності за вагомістю складових оцінки.
89. Об'єктивні й суб'єктивні показники оцінки.
90. Порядок вибору та оцінки об'єктивних показників стану та ефективності діяльності підприємства.
91. Оцінка покриття кредиту, порядок її здійснення та роль в процесі аналізу кредитоспроможності.
92. Коригування результатів аналізу на суб'єктивні фактори.
93. Визначення рейтингу позичальника та класу кредитоспроможності підприємства.
94. Поняття ефективності та інтенсивності використання капіталу підприємства.
95. Аналіз ділової активності як метод визначення інтенсифікації.
96. Аналіз оборотності власного та сукупного капіталу підприємства.
97. Побудова факторних моделей оцінки ділової активності.
98. Оборотність обігових коштів.
99. Роль визначення операційного та фінансового циклів в оцінці ділової активності підприємства.
100. Оцінки ринкової активності.
101. Аналіз положення підприємства на ринку цінних паперів.
102. Визначення показників та порядок їх оцінки.
103. Сутність прибутку як об'єкту аналізу, відмінності між різними видами прибутку.
104. Вплив облікової політики на величину прибутку.
105. Аналіз валового прибутку, прибутку від реалізації, прибутку від інших видів діяльності, позареалізаційних доходів.
106. Аналіз беззбитковості.
107. "Критичний об'єм" і зона безпеки.
108. Роль визначення точки беззбитковості та запасу фінансової міцності в оцінці фінансової стійкості.
109. Визначення рентабельності та її роль у фінансовому аналізі.

110. Рентабельність основної діяльності та продукції.
111. Поняття рентабельності капіталу.
112. Рентабельність власного капіталу та сукупного капіталу підприємства.
113. Оцінка ефективності використання прибутку.
114. Сутність та значення інвестиційної діяльності.
115. Особливості її аналізу.
116. Аналіз інвестиційної стратегії підприємства.
117. Оцінка грошей в часі.
118. Критерії оцінки інвестиційної привабливості проектів (доцільності вкладень).
119. Чиста теперішня вартість.
120. Теперішня вартість витрат.
121. Теперішня вартість майбутніх надходжень від проекту.
122. Індекс рентабельності.
123. Внутрішня норма прибутку або внутрішня доходність.
124. Період окупності інвестицій.
125. Облікова норма прибутку.
126. Оцінка змін обсягів та структури інвестиційних вкладень.
127. Аналіз реальних інвестицій.
128. Аналіз фінансових інвестицій у цінні папери..
129. Значення комплексної оцінки фінансового стану підприємств.
130. Методи комплексної оцінки.
131. Особливості побудови та практичного використання інтегрованих показників оцінки фінансового стану.
132. Рейтингова оцінка фінансового стану підприємств.
133. Побудова моделей комплексної оцінки фінансового стану.
134. Використання комплексної оцінки при аналізі кредитоспроможності, інвестиційної привабливості тощо.
135. Кількісний індикатор “Z-рахунок”, що використовується для виявлення й оцінки ймовірності банкрутства підприємства. Його роль у попереджені кризових явищ та неплатоспроможності.
136. Інші комплексні показники оцінки фінансового стану підприємств: двофакторна модель, система показників У. Бівера, R-число тощо.
137. Досвід вітчизняних аналітиків у розробці комплексних показників.

Дисципліна «Банківські операції»

1. Банківська діяльність: поняття, процес становлення, функції.
2. Передумови становлення і розвитку банківської справи.
3. Комерційні банки, як специфічний суб’єкт господарювання.
4. Роль банків у розвитку економіки країни. Види банків, їх операції.
5. Реорганізація банківської системи України.
6. Принципи організації роботи банку.
7. Сутність, основні принципи організації банківських операцій та послуг, їх класифікація.
8. Зміст і класифікація пасивних операцій.

9. Сутність активних операцій.
10. Реалізація функцій банку
11. Порядок заснування банківської установи.
12. Документальне оформлення реєстрації.
13. Причини відмови НБУ у реєстрації банку.
14. Порядок відкриття філіалів та представництв комерційного банку.
15. Організаційна структура та управління комерційного банку.
16. Ліцензування банківської діяльності. Перелік ліцензованих операцій.
17. Умови відкликання банківської ліцензії.
18. Типова організаційна структура установи банку.
19. Структура апарату управління, структура, задачі основних функціональних підрозділів банку.
20. Визначення філії, представництва, територіально відокремленого без балансового відділення, принципи їх функціонування.
21. Економічна характеристика ресурсів банку.
22. Склад, структура ресурсів банку.
23. Особливості формування власних банківських коштів.
24. Принципи формування власного капіталу та його значення.
25. Способи збільшення статутного капіталу банку.
26. Характеристика фондів банку, що формують його капітал.
27. Достатність капіталу.
28. Вклади і депозити як важливе джерело банківських ресурсів.
29. Види залучених (депозитних) коштів банку: депозити (вклади) до запитання, термінові або строкові, умовні.
30. Поняття простих та складних відсотків, порядок нарахування.
31. Фактори процентної ставки.
32. Структура депозитного договору, порядок його укладання.
33. Методи страхування вкладних операцій.
34. Запозичені кошти комерційного банку.
35. Кредити, отримані в інших банках, у тому числі в НБУ.
36. Умови отримання міжбанківських кредитів.
37. Види та порядок отримання кредитів НБУ.
38. Макроекономічні умови формування запозичених коштів банку.
39. Управління ресурсами банків, взаємозв’язок з прибутковістю і ліквідністю банку.
40. Запозичені кошти комерційного банку.
41. Кредити, отримані в інших банках, у тому числі в НБУ.
42. Умови отримання міжбанківських кредитів.
43. Види та порядок отримання кредитів НБУ.
44. Макроекономічні умови формування запозичених коштів банку.
45. Платіжний оборот і його структура.
46. Принципи організації платіжної системи, готівкових та безготівкових розрахунків.
47. Способи, види та форми безготівкових розрахунків. Правила їх проведення.
48. Документообіг.

49. Відкриття рахунків у банку.
50. Поточні рахунки: документація для відкриття та умови, перелік операцій.
51. Бюджетні рахунки.
52. Депозитні рахунки в національній валюті: порядок відкриття та використання.
53. Особливість відкриття рахунків у іноземній валюті.
54. Обслуговування і закриття рахунків.
55. Порядок розрахунків за товарними і нетоварними операціями.
56. Класифікація платіжних інструментів.
57. Види і порядок оформлення розрахункових і платіжних документів.
58. Форми та схеми безготівкових розрахункових та платіжних документів: платіжні доручення, платіжні вимоги-доручення; чеки; акредитиви.
59. Порядок надання клієнтам банку розрахункових послуг.
60. Сфера застосування, переваги та недоліки окремих форм безготівкових розрахунків та способів платежу.
61. Міжбанківські розрахунки та їх забезпечення.
62. Принципи і структура СЕП.
63. Функції РРП та ЦРП.
64. Кореспондентські відносини між банками.
65. Організація готівкових розрахунків суб'єктів господарювання.
66. Кругообіг готівкових грошей.
67. Організація надходження грошей до кас комерційних банків.
68. Касові послуги комерційних банків.
69. Прогнозування обороту готівкових грошей в банках.
70. Касова дисципліна і контроль за її дотриманням.
71. Поняття, види та характеристика банківських платіжних карток.
72. Основні учасники системи карткових розрахунків, їх права та обов'язки.
73. Порядок видачі та обслуговування платіжних карток.
74. Технологія безготівкових розрахунків з використанням платіжних карток.
75. Загальна характеристика кредитних операцій комерційних банків.
76. Сутність кредиту, види.
77. Принципи кредитування та кредитної політики.
78. Використання простих, спеціальних і контокорентних рахунків у кредитуванні.
79. Етапи процесу кредитування.
80. Поняття „кредитоспроможність", значення і елементи системи оцінювання.
81. Розрахунки основних показників фінансового стану позичальника.
82. Зарубіжний досвід оцінки кредитоспроможності позичальника.
83. Основні умови, форми погашення позичок.
84. Контроль їхнього використання.
85. Форми забезпечення кредитів.
86. Заходи мінімізації втрат від кредитного ризику.

87. Загальні принципи і методи управління процентною ставкою за кредитом.
88. Форми кредитування: споживчий, банківський кредит, лізинг, іпотека, комерційний, міжбанківський кредит, бланковий, консорціумний.
89. Теоретичні основи форм кредитування, порядок надання та погашення окремих видів кредиту.
90. Економічна сутність та функції векселів.
91. Різновиди векселів, особливості їх дії та обігу.
92. Діючі види векселів, економічні форми векселів.
93. Механізм функціонування векселів в Україні.
94. Видача і передача векселів.
95. Реквізити та приналежність векселів.
96. Зміст і форма простих та переказних векселів.
97. Ознаки та сфера обігу простого та переказного векселів.
98. Операції банку з векселями: інкасування, індосамент, аваль, акцепт, інкасо, зберігання, доміляція та ін.
99. Економічна сутність, види, функції акцепту.
100. Акцептний кредит, його форми, ефективність і ризики.
101. Аваль, його суть і особливості написання.
102. Механізм авального кредиту.
103. Механізм формування процесу врахування векселів у банках, перевірка юридичної та економічної надійності векселя.
104. Розрахунок дисконту.
105. Економічна сутність застави векселів.
106. Особливості договору застави.
107. Інкасо векселів: суть і функції.
108. Види і правила проведення інкасових операцій.
109. Механізм платежу, погашення і опротестування векселів.
110. Учасники операцій з інкасування векселів.
111. Документообіг та порядок здійснення інкасування векселів.
112. Оплата векселя за дорученням клієнта.
113. Поняття та сутність цінних паперів.
114. Ринок цінних паперів, його учасники. Поняття операцій банку з цінним паперами.
115. Сутність і основні напрями емісійної роботи банку. Етапи емісійної діяльності.
116. Порядок розміщення акцій та облігацій на ринку, варіанти їх продажу. Використання депозитних і ощадних сертифікатів.
117. Напрямки інвестиційних операцій банків з цінними паперами: визначення цілей, горизонту і форми інвестицій; інвестиційний аналіз.
118. Види цінних паперів у портфелі банку.
119. Портфель цінних паперів банку: торговий, на продаж, до погашення, в асоційовані та дочірні компанії.
120. Етапи інвестування.
121. Фундаментальний та технічний аналіз.
122. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності.

123. Управління портфелем цінних паперів.
124. Порядок формування резерву на покриття можливих втрат від операцій з цінними паперами.
125. Ризики банку по операціях з цінними паперами, методи їх мінімізації.
126. Види професійної діяльності банків на ринку цінних паперів: фінансове посередництво, управління та організаційно – технічне обслуговування операцій з цінними паперами.
127. Економічна сутність інвестицій.
128. Валові і чисті інвестиції.
129. Фактори обсягу інвестицій, класифікація.
130. Форми регулювання інвестиційної діяльності.
131. Капітальні вкладення, принципи і методи їх фінансування.
132. Фінансування будівництва.
133. Довгострокове кредитування капітальних вкладень малого підприємництва і об'єктів виробничого призначення.
134. Моделі оцінювання та реалізації інвестиційного проекту.
135. Інвестиційні ризики.
136. Диверсифікація, її роль в управлінні інвестиційною діяльністю банку.
137. Поняття та види валютних цінностей.
138. Класифікація валют.
139. Порядок відкриття валютних рахунків фізичних та юридичних осіб.
140. Зміст та класифікація валютних операцій.
141. Види валютних операцій та їх ліцензування.
142. Відкриття та ведення рахунків в іноземній валюті резидентами та нерезидентами.
143. Поточні торговельні операції з іноземною валютою.
144. Строкові торговельні операції з іноземною валютою.
145. Класифікація валютних угод: овернайт, спот, форвард, своп.
146. Види неторговельних операцій з валютою.
147. Валютна каса уповноваженого банку.
148. Етапи проведення обмінних операцій.
149. Операцій фізичних осіб з іменними та дорожніми чеками, що номіновані в іноземній валюті.
150. Перекази готівкової та безготівкової іноземної валюти фізичними особами
151. Економічні основи міжнародних розрахунків.
152. Форми міжнародних розрахунків: суть, види, загальна характеристика.
153. Банківський переказ, інкасо, акредитив.
154. Схеми розрахунків.
155. Валютний ризик і валютна позиція.
156. Нормативи ризику валютної позиції банку, встановленні НБУ.
157. Внутрішні та зовнішні методи регулювання ризиків.
158. Причини виникнення нетрадиційних банківських операцій та послуг.
159. Ознаки банківських послуг, їх види.
160. Договори для їхнього оформлення.
161. Лізинг: об'єкти і суб'єкти лізингу.

162. Операційний та фінансовий лізинг: ознаки.
163. Організація лізингового процесу.
164. Відмінності гарантії від поруки, її сутність.
165. Договір доручення та договір комісії: зміст, спільне та відмінне.
166. Зміст консультаційних та інформаційних послуг.
167. Трастові послуги: сутність, суб'єкти та види.
168. Послуги на користь фізичних і юридичних осіб.
169. Поняття факторингу і форфейтингу.
170. Регулювання, зміст і послідовність здійснення операцій.
171. Операції з банківськими металами.
172. Види опціонів.
173. Фінансова стійкість, її значення та умови макроекономічної системи.
174. Формування резерву для відшкодування можливих витрат за кредитними операціями банків.
175. Критерії оцінювання фінансового стану клієнтів позичальників, категорії підприємств (позичальників).
176. Групи класифікації кредитного портфеля.
177. Розмір відрахувань до резерву за групами ризику.
178. Порядок формування і використання резервів для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості комерційних банків.
179. Використання резервів.
180. Склад фінансової звітності банку.
181. Структура банківських доходів і витрат банку.
182. Показники, що характеризують прибутковість банківських установ.
183. Аналіз процентної маржі.
184. Вимоги щодо мінімального розміру капіталу, нормативи капіталу, ризику, інвестування, розпорядження, валютною позицією, нормативи обов'язкового резервування коштів банківською системою.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Банківські операції: навчальний посібник / О.І. Копилюк, Г.В. Бондарчук-Грита. – К.: Знання, 2010. – 447с.

2. Банківські операції: навчальний посібник / О.Т. Левандівський, П.Е. Деметер. – К.: Знання, 2012. – 464 с.

3. Благун І. Г. Фінанси: навч. посіб. / І. Г. Благун, Р. С. Сорока, І. В. Єлейко. – Львів : Магнолія–2006, 2008. – 314 с.

4. Фінанси: навч. посібник / І.І. Пилипенко, Т.Г. Бондарук, Л.Є. Момотюк, І.С. Ігнатова. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2013. – 467 с.

5. Фінанси: навч. посібник. практикум / І.І. Пилипенко, Т.Г. Бондарук, Л.Є. Момотюк, І.С. Ігнатова. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2013. – 307 с.

6. Буряк П. Ю. Фінанси : підручник / П. Ю. Буряк, С. Д. Смолінська, Н. Б. Татарин. – К.: Хай-Тек Прес, 2010. – 392 с.

7. Василик О. Д. Теорія фінансів: підручник / О. Д. Василик. – К.: НІОС, 2001. – 416 с.

8. Кремень О. І. Фінанси: навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.

9. Теорія фінансів: підручник / За заг. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.

10. Фінанси: навч. посіб. / За ред. В. І. Оспіщева. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Знання, 2008. – 366 с.

11. Фінанси підприємств: навч. посіб. / М. О. Данилюк, І. Г. Фадєєва, Н. Я. Спасів [та ін.] ; Данилюк М. О., ред. – 3-тє вид. – Тернопіль: Вектор, 2016. – 186 с.

Допоміжна

1. Бастейбл Ч. Ф. Суспільні фінанси / За ред. С. П. Захарченкова. – 3-е вид., перероб. і допов. – Х.: Віват, 2016. – 808 с.

2. Бондарук Т. Г. Місцеве самоврядування та його фінансове забезпечення в Україні: моногр. / Таїсія Григорівна Бондарук; НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. – К. : Експрес, 2009. – 608 с.

3. Бондарук Т. Г. Місцеві фінанси: навч. посібник / Т.Г. Бондарук. – К.: ДП «Інформ. аналіт. агенство», 2013. – 529 с.

Інформаційні ресурси

1. База даних «Законодавство України» [Електронний ресурс]// Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua

2. Цифровий репозитарій Національної академії статистики, обліку та аудиту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://194.44.12.92:8080/jspui/

3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua

КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Підсумкова оцінка визначається за національною шкалою та за шкалою ECTS на закритому засіданні фахової атестаційної комісії. При цьому спираються на критерії представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Розподіл балів, які отримують абітурієнти

№ п/п	Оцінка в балах
Теоретичне питання 1	0-30
Теоретичне питання 2	0-30
Теоретичне питання 3	0-40

Таблиця 2

Шкала підсумкового оцінювання рівня фахових знань абітурієнтів: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	**A**	відмінно
82-89	**B**	добре
74-81	**C**	
64-73	**D**	задовільно
60-63	**E**	
35-59	**FX**	незадовільно
0-34	**F**	